

Anni Pohjala

HILJENNY HARTAUTEEN

Hartausmateriaalia partiolippukunnille

Opinnäytetyö

CENTRIA-AMMATTIKORKEAKOULU

Yhteisöpedagogi (AMK), kirkon nuorisotyö

Huhtikuu 2018

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Centria-ammattikorkeakoulu	Aika Huhtikuu 2018	Tekijä/tekijät Anni Pohjala
Koulutusohjelma Yhteisöpedagogi (AMK), kirkon nuorisotyö		
Työn nimi HILJENNY HARTAUTEEN -Hartausmateriaalia partiolippukunnille		
Työn ohjaaja KM Sari Virkkala	Sivumäärä 29 + 1	
Työelämäohjaaja Lippukunnan johtaja, Tiia Niitlahti, Lappeen Tuulityöt		
<p>Opinnäytetyön aiheena oli työstää hartausmateriaali partiolippukunnalle. Hartausmateriaalin ajatuksena oli käsitellä uskontoa partion kautta. Hartaudet käsittelevät partion ihanteita sekä muita tärkeitä ja ajankohtaisia aiheita. Työ oli toiminnallinen opinnäytetyö. Työn ideoinnissa osallistettiin lippukunnan partionjohtajia, koska heillä on paras tuntemus lippukunnan lapsista ja nuorista. Johtajat pääsivät toteuttamaan ja testaamaan, toimivatko hartaudet ryhmissä.</p> <p>Partio-osiossa käsitellään partiota ja sen historiaa. Lapsen spirituaaliteetti -osiossa käsitellään lapsen hengellistä elämää ja hartauselämää partiossa. Toiminta-osiossa keskitytään kertomaan opinnäytetyöprosessin kulusta, hartauksien sisällöstä ja palautteesta. Arviointiosiossa arvioidaan opinnäytetyötä. Viimeisessä pohdinta-osiossa keskitytään opinnäytetyöprosessin aikana tullessiin ideoihin ja pohdintoihin.</p>		

Asiasanat

Hartaus, kristillisyys, nuorisotyö, osallisuus, partio

ABSTRACT

Centria University of Applied Sciences	Date April 2018	Author Anni Pohjala
Degree programme Bachelor of Humanities, Community Educator		
Name of thesis HILJENNY HARTAUITEEN- Devotional material for scout groups		
Instructor M.Ed Sari Virkkala	Pages 29 + 1	
Supervisor Local group leader, Tiia Niitlahti, Lappeen Tuulityöt		
<p>The subject of this thesis was to create devotion material to the local group of scouts. The devotion was to deal with scout ideology and important and topical subjects. The thesis was a functional thesis. The local scout groups leaders were involved in brainstorming because they have the best knowledge of children and youth taking part in the local scout groups. Leaders put the material into practice and tested the devotions in the groups.</p> <p>This thesis has five parts. The first one is scouting, which discusses scouting and its history. In the second part, which is about children`s spirituality, the spirituality in scout meetings is discussed. In the third part, the focus is on the thesis process, the purpose of the devotions and feedback. The evaluation part evaluates the successfulness of the thesis and in the final reflection part focuses on the ideas and reflections that came up during the thesis process.</p>		
Key words Devotion, Christianity, participation, scouting, youth work		

KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELY

Akela= Sudenpentujen johtaja.

Kolo= Tila, jossa viikoittainen toiminta tapahtuu.

Lady Olave= Lady Olave Baden-Powell oli partioliikkeen perustajan Robert Baden-Powell puoliso.

Lauma= Sudenpentujen ryhmä.

Lippukunta= Partiot toiminta tapahtuu näissä. Lippukunnat ovat itsenäisiä yhdistyksiä.

Luotsi= Tarpojen, samoajien ja vaeltajien toimintaa johtava aikuinen.

Johtaja= Yli 22 -vuotias partiolainen, joka mahdollistaa paikallisen partiot toiminnan.

Joukkue= Seikkailijoiden ryhmä.

Partioihanteet= Partiolikkeen arvojen perusta.

Piiri= Lippukunnat jakautuvat maantieteellisen sijainnin perusteella partiopiireihin.

Robert Baden-Powell= Partiolikkeen perustaja. Tunnetaan paremmin nimellä B-P.

Samoaja= 15-17-vuotias partiolainen.

Sampo= Seikkailijajoukkueen johtaja

Seikkailija= 10-12-vuotias partiolainen.

Sudenpentu= 7-9-vuotias partiolainen.

Tarpoja= 12-15-vuotias partiolainen.

Vaeltaja= 18-22-vuotias partiolainen.

WAGGS= World Association of Girl Guides and Girl Scouts.

WOSM= World Organisation of the Scout Movement.

TIIVISTELMÄ
ABSTRACT
KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELY
SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 PARTIO	2
2.1 Suomen partiohistoria.....	4
2.2 Ikäkaudet	6
2.3 Partiomenetelmä.....	8
2.4 Kasvatustavoitteet	10
3 LAPSEN SPIRITUAALITEETTI	12
3.1 Lapsen hengellinen elämä.....	13
3.2 Hartauselämä partiossa	15
4 TOIMINNALLISUUS	17
4.1 Hartaudet	18
4.2 Palaute	19
4.3 Materiaali.....	22
5 ARVIOINTI	24
6 POHDINTA	27
LÄHTEET	30
LIITTEET	
KUVAT	
KUVA 1. Partiomenetelmä	8

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni aiheena oli työstää hartausmateriaali lappeenrantalaiselle partiolippukunnalle. Materiaalin ajatuksena oli käsitellä uskontoa partion kautta. Jokaiselle ikäryhmälle laadittiin kaksi hartautta, jotka oli suunniteltu kyseiselle ikäkaudelle. Hartaudet käsittelevät partion ihanteita sekä muita tärkeitä ja ajankohtaisia aiheita. Hartaudet ovat sovellettavissa myös muille ikäryhmille muille ikäryhmille. Hartausmateriaali on liitteenä opinnäytetyön lopussa.

Työni oli toiminnallinen opinnäytetyö. Työn ideointiin osallistettiin lippukunnan partionjohtajia, koska heillä on paras tuntemus lippukunnan lapsista ja nuorista. Johtajat pääsivät toteuttamaan hartaudet ja testaamaan, toimivatko ne ryhmissä.

Olen tehnyt aiemmissa opinnoissani opinnäytetyön, jonka aiheena oli partio ja sen kiinnostavuus sekä partiolaisten näkemykset partion vetovoimaisuudesta. Opinnäytetyöni on saatavilla Theseuksessa. Halusin laajentaa aiempaa osaamistani kirkolliseen pätevyYTEEN, minkä vuoksi valitsin partion aihealueekseni. Partio-osiossa olen käsitellyt partiota ja sen historiaa. Kyseisessä luvussa käytin samoja lähteitä kuin aiemmassa opinnäytetyössäni.

Lapsen spirituaaliteettia koskevassa osiossa käsittelen lapsen hengellistä elämää ja hartauselämää partiossa. Toiminta-osiossa keskityn kertomaan opinnäytetyöprosessin kulusta, hartauksien sisällöstä ja palautteesta, jota sain lippukunnan johtajilta. Arviointi-osiossa arvioin opinnäytetyötä ja omaa toimintaani. Viimeisessä pohdinta-osiossa keskityn opinnäytetyöprosessin aikana esiin nousseisiin ideoihin ja pohdintoihin.

Työni merkittävimpiä lähteitä ovat edellisen opinnäytetyöni lisäksi Suomen partiolaisten internetsivuilta löytyviä materiaaleja.

2 PARTIO

Partioliike sai alkunsa vuonna 1907 elokuussa kenraalimajuri Robert Baden-Powell (1857-1941) ansiosta. Hän järjesti tällöin Englannissa Brownsean saarella ensimmäisen partioleirin, jonka tarkoituksena oli kokeilla hänen kehittämäänsä poikien kasvatustajajärjestelmää. Baden-Powell kokosi yhteen 22 poikaa, joista osa oli yksityiskouluista ja osa työläiskodeista.

Baden-Powell kasvatustajajärjestelmä oli muodostunut hänen kirjoittamansa "Aids to scouting"-käsikirjan (1908) pohjalta. Baden-Powell uskoi, että kun nuoret pojat saivat vastuuta enemmän, he pystyivät ylittämään itsensä. Kokemuksiensa pohjalta Baden-Powell julkaisi kirjan "Scouting for boys" (suom. Partiopojan kirja) vuonna 1908.

Vuonna 1912 Baden-Powell avioitui Olave St. Clair Soames (1889- 1977) kanssa. Naimisiinmenon jälkeen Olave Baden-Powell tunnettiin paremmin nimellä Lady Olave. He saivat kolme lasta, Peterin, Heatherin ja Bettyn. Lady Olave tunnetaan maailman partiotyttöjen johtajana.

Ensimmäiset tytöt tulivat mukaan partiotoimintaan vuonna 1909. Aluksi tyttöjen johtajaksi ryhtyi Baden-Powellin sisar Agnes Baden-Powell (1854- 1945), mutta vuodesta 1930 alkaen Baden-Powellin puoliso Lady Olave johti toimintaa. Baden-Powellin mielestä partiotyttöjen nimeksi ei sopinut scout eli tiedustelija. Tytöt nimettiin lopulta guide eli opas. Tytöille ilmentyi vuonna 1912 ensimmäinen kirja "The Handbook for the Girl Guides".

Baden-Powell kuoli 8.1.1941. Kuollessaan hän oli 83-vuotias. Hänet haudattiin Nyeriin, Keniavuoren lähelle. Hänen hautakivessään on teksti " Robert Baden-Powell, maailman partiolaisten johtaja" sekä poika- ja tyttöjärjestön merkit. Lady Olave Baden-Powell jatkoi miehensä työtä edistäen koko ajan partioliikkeen toimintaa koko maailmassa.

Partiolaisten kansainvälisiä kattojärjestöjä ovat World Organisation of Scout Movement, WOSM eli Partiopoikien Maailmanjärjestö sekä World Association of Girl Guides and Girl Scouts, WAGGGS eli Partiotyttöjen Maailmanliitto. WOSM ja WAGGGS ovat poliittisesti sitoutumattomia ja kaikille uskonnosta, rodusta ja yhteiskunnallisesta asemasta riippumatta avoimia järjestöjä. Maailmanjärjestöt määrittelevät viime kädessä, mikä on partiota ja mikä ei.

Lippukunta toimii paikallisella tasolla ja jäsenet toimivat lippukunnassa. Lippukunnassa toimii viikoittain sudenpentulaumoja, seikkailijajoukkueita, tarpojavartioita, samoajavartioita sekä vaeltajavartioita. Samoin lippukunnassa toimii johtajia ja aikuisia lippukunnan muissa rooleissa. Lippukunnat kuuluvat piireihin ja sitä kautta lippukunnat saavat äänensä kuuluviin omalla alueella. Suomessa on yhteensä 11 partiopiiriä. Kaikki partiopiirit kuuluvat Suomen Partiolaisiin. Suomen Partiolaiset kuuluu molempiin maailmanjärjestöihin, WAGGGS:ään ja WOSM:ään.

WOSM:ssä on mukana noin 30 miljoonaa partiolaista ja jäsenmaita on noin 216.

WAGGGS:ssä taas on noin 8,5 miljoonaa partiolaista ja jäsenmaita noin 130. Suomessa pojat kuuluvat WOSM:ään ja tytöt WAGGGS:ään. WAGGGS:n tunnus on kolmiapila ja WOSM:n lilja. Nämä tunnukset ovat myös tyttöjen ja poikien lupausmerkkejä ympäri maailmaa.

Seurakunnat ja partiolippukunnat tekevät usein paljon yhteistyötä. Seurakunta on se taho, jonka alla useimmat lippukunnat toimivat. Seurakunta tarjoaa partio toiminnalle tiloja viikoittaiseen toimintaan sekä paikkoja, joissa ryhmät voivat pitää leirejään.

2.1 Suomen partiohistoria

Partioliike rantautui Suomeen vuonna 1910 (Suomen Partiolaiset 2010, 21). Toiminnan alkuvuosina Suomessa oli meneillään sortokausi, joka oli alkanut vuonna 1908. Talvella 1910-1911 partion toimintamuodot olivat erittäin kirjavia, sillä valtakunnallista organisaatiota ei vielä ollut olemassa. Partio levisi erityisen voimakkaasti kaupunkeihin. Syksyllä 1911 partioliike lakkautettiin Suomessa poliittisista syistä, mutta toiminta muuttui julkisesta salaiseksi (Suomen Partiolaiset 2010, 21). Suomessa oli poliittisesti hankalaa toimia 1890-1920 välisenä aikana, koska Suomi oli tiukasti Venäjän vallan alla.

Suomi ajautui kuitenkin sisällissotaan jo vuonna 1918. Syynä tähän olivat muun muassa kansan jakautuminen kahtia sekä talousongelmat. Sota jätti pitkäaikaisen katkeruuden yhteiskuntaluokkien välille. Partioliike oli puolueeton, mutta se toimi Suomessa kuitenkin porvarillisessa viitekehyksessä ja valikoitui sen takia valkoisten puolelle. Loppujen lopuksi valkoiset voittivat punaiset 15.5.1918. Sisällissota oli lyhyt mutta todella verinen, ja tämän takia partioliike yritti yhtenäistää kansakuntaa lasten ja nuorten kautta.

Vuonna 1920 Suomi ja Neuvostoliitto solmivat Tarton rauhan. Tämän lisäksi Suomessa alkoi eheyttämispoliittikka, jonka tarkoituksena oli parantaa työväestön asemaa sekä yhteiskuntaluokkien välejä. Kyseinen kansallinen eheytyks jatkui aina 1930-luvulle asti. Partioliike halusi olla mukana sillanrakentajana eri yhteiskuntaluokkien välillä (Suomen Partiolaiset 2010, 21). Partioliikkeen toimintaa epäiltiin erittäin paljon ja toisin.

1930-luvulla alkoi suomalaisessa partiotoiminnassa voimakas kasvun kausi. Jäsenmäärät kasvoivat, piiriorganisaatioita luotiin sekä ensimmäiset työntekijät palkattiin partiotoimintaan. Vuosikymmenen kohokohta oli, kun Robert ja Olave Baden Powellin vierailivat Helsingissä 1933. Vierailun isäntänä toimi Gustaf Mannerheim. (Suomen Partiolaiset 2010, 163.)

Talvisodan sytyttyä vuonna 1939 lippukuntien normaali toiminta keskeytyi. Näin tapahtui myös jatkosodan aikana 1941- 1944, mutta tällöin toiminta keskeytyi pitemmäksi aikaa. Tuhannet partiojohtajat olivat rintamalla tai työpalvelutehtävissä. Tyttöjen partiojohtajat toimivat muun muassa ilmavalvonnassa, väestönsuojelussa tai sairaalatyössä. Sotien jälkeen partiosta tuli Suomen suurin nuorisojärjestö (Suomen Partiolaiset 2010, 310). Suomen ensimmäinen Satahanka-leiri järjestettiin vuonna 1955 (Suomen Partiolaiset 2010, 361).

1950-luvulla poliittiset nuorisojärjestöt saivat paljon uutta suosiota, jonka seurauksena partiolaisten määrä väheni. Tätä kutsuttiin politisoitumiseksi. Partio nähtiin aikansa eläneenä, ohjelmiltaan vanhentuneena ja eläkeläisten johtamana järjestönä ja tämän takia partio alkoi tuntua epämuodikkaalta.

Massamuutot maalta kaupunkeihin ja Ruotsiin alkoivat 1968 ja kiihtyivät 1970-luvulla. Tämä vaikutti paljolti partion jäsenkehitykseen. Partio ehti vasta 1970-luvulla uusiin lähiöihin ja jäsenmäärä kääntyi kasvuun. Vuonna 1972 Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry perustettiin, kun Suomen Partiotyttöliitto ja Partiopoikajärjestöt yhdistyivät (Suomen Partiolaiset 2010, 428).

Suomen vienti kääntyi syksyllä 1990 yleiseurooppalaisen laman myötä jyrkkään laskuun. Yrityksiä ajautui konkurssiin ja konkurssiaalto vei neljänneksen teollisista työpaikoista. Neuvostoliiton hajoaminen 1991 pysäytti idänkaupan, josta oli muodostunut merkittävä osa Suomen ulkomaankaupaa. Partion jäsenmäärä oli 1990-luvulla kaikkien aikojen huipussaan (Suomen Partiolaiset 2010, 495).

2000-luvulla partiolaisten määrä väheni useiden vuosien ajan. Partio alkoi uudistaa itseään. Partiota uudistettiin niin ulkoisesti kuin sisäisesti. Esimerkiksi partioasu uudistui, graafinen ilme uudistui sekä partiopiirien määrä väheni 18 piiristä 11 piiriin. Vuonna 2008 julkaistiin uusi ohjelma ja uudet ikäryhmäjaot. Suomalainen partio toiminta juhli vuonna 2010 100-vuotiaasta taivaltaan. (Suomen Partiolaiset 2010, 497-506.)

2.2 Ikäkaudet

Partio-ohjelmaa uudistettiin Suomessa vuonna 2008. Tällöin otettiin käyttöön viisi ikäryhmää vanhojen kolmen sijasta. Nykyiset ikäryhmät ovat sudenpennut (7-9-vuotiaat), seikkailijat (10-12-vuotiaat), tarpojat (12-15-vuotiaat), samoajat (15-17-vuotiaat) ja vaeltajat (18-22 -vuotiaat). Yli 22 -vuotiaat ovat partiossa pääasiallisesti johtajina ja lippukunnan toimihenkilöinä. (Suomen Partiolaiset 2018d.)

Sudenpentu on 7-9-vuotias lapsi, joka voi toimia seka- tai erillisryhmässä. Sudenpennun omaa ryhmää kutsutaan laumaksi. Laumassa on yleensä noin 8-12 sudenpentua, jotka koontuvat viikoittain. Keskeiset kasvatustavoitteet ovat, että sudenpentu oppii aikuisen johtamana ja monipuolisen tekemisen kautta toimimaan ryhmässä ja sen eduksi. Sudenpennun kehitysvaihetta kuvaavia sanoja ovat innokkuus, reippaus, mielikuvitus, herkkyys, riehakuus ja mustavalkoinen maailmankuva. Sudenpentuohjelma koostuu 35 jäljestä, jotka on jaoteltu alaryhmiin kasvatustavoitteisen mukaan. (Suomen Partiolaiset 2008, 118-119.)

Seikkailija on 10-12 -vuotias lapsi, joka toimii seka- tai erillisryhmässä. Seikkailijaryhmää kutsutaan joukkueeksi ja se koostuu 10-15 seikkailijasta. Joukkue kokoontuu viikoittain. Ikäryhmän keskeiset kasvatustavoitteet ovat, että seikkailija oppii toimimaan ryhmän jäsenenä yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi, omaksuu yhteistyön taidot ja pelisäännöt sekä testaa osaamistaan oman ryhmän toiminnassa ja saa onnistumisen kokemuksia. Seikkailijan kehitysvaiheita kuvaavia sanoja ovat toimeliaisuus, neuvokkuus, itsekontrolli, oikeudenmukaisuus ja yhteistyö. Seikkailijoiden ohjelma koostuu neljästä eri ilmansuunnasta sekä tervetulo-osasta. Jokaiseen ilmansuuntaan on sisällytetty 20 aktiviteettiä, kaksi retkeä, osallistuminen partiotaitokisoihin sekä vähintään yksi taitomerkki. (Suomen Partiolaiset 2008, 120-122.)

Tarpoja on 12-15-vuotias nuori, joka toimii erillisryhmässä eli tytöt ja pojat toimivat omissa ryhmissään. Tarpojaryhmää kutsutaan vartioksi ja se koostuu 4-12 tarpojasta. Vartio kokoontuu viikoittain. Ikäryhmän keskeiset kasvatustavoitteet ovat, että tarpoja laajentaa sosiaalista ympäristöään ja oppii soveltamaan käytännön taitoja, toiminta on perusteltua ja konkreettista sekä tarpojan itseohjautuvuus kehittyy ja nuori uskaltaa kokeilla uutta. Tarpojan kehitysvaihetta kuvaavia sanoja ovat spontaanisuus, innostuminen, hämmennys, suojautuminen, arkuus, lyhytjänteisyys ja mielialojen vaihtelu. Tarpojen ohjelma koostuu neljästä puolen vuoden jaksosta. Jokaisessa jaksossa on pakollisia ja valinnaisia aktiviteetteja. (Suomen Partiolaiset 2008, 123-126.)

Samoaja on 15-17-vuotias nuori, joka toimii seka- tai erillisryhmässä. Samoajaryhmää kutsutaan vartioksi ja se koostuu 4-12 samoajasta. Vartio kokoontuu viikoittain. Samoajan keskeiset kasvatustavoitteet ovat oppia ottamaan oma-aloitteisesti vastuun itsestään ja ryhmästään, toimia aktiivisesti yhteisön ja elinympäristön hyväksi sekä tunnistaa ja ymmärtää erilaisia toimintatapoja ja näkemyksiä. Samoajan kehitysvaihetta kuvaavia sanoja ovat aatteellisuus, aktiivisuus, energisyys, etsiminen ja kyseenalaistaminen/ kapinointi. Samoajien ohjelma kestää kolme vuotta ja se koostuu erimittaisista aktiviteeteista, joista osa on pakollisia ja osa valinnaisia. (Suomen Partiolaiset 2008, 127-128.)

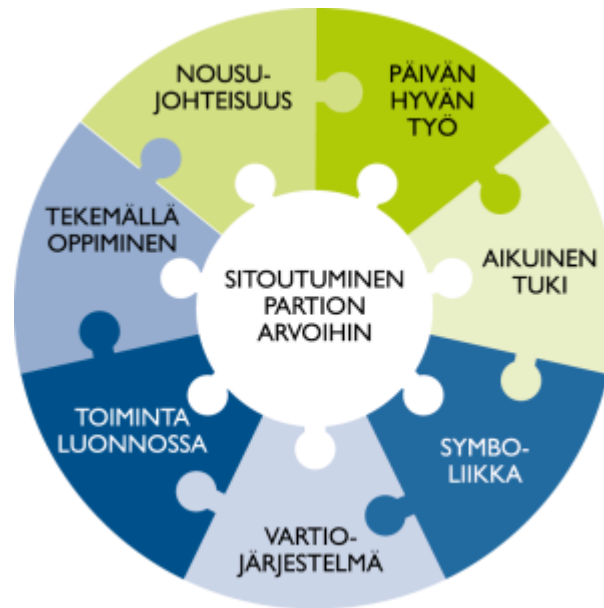
Vaeltaja on 18-22 -vuotias nuori aikuinen, joka toimii projektien mukaisissa ryhmissä. Ryhmää kutsutaan vartioksi ja se on yhteisryhmä, jossa on 3-5 vaeltajaa. Vartio kokoontuu 1-2 kertaa kuussa. Vaeltajan keskeisimmät kasvatustavoitteet ovat, että vaeltajan elämäntapa on arvopohjan mukainen sekä vaeltaja kantaa vastuun valinnoistaan. Vaeltajan kehitysvaihetta kuvaavia sanoja ovat jäsentyminen, vakiintuminen, etsiminen, valinnat, ratkaisut, epäily, maailmankuvan valinta, suuri henkinen kasvu, oman linjan ja elämäntavan löytäminen, itsenäistyminen, vastuullisuus sekä pitkäjänteisyys. Vaeltajien ohjelma on jaettu 33 aihealueeseen, joista jokaisesta valitaan suoritettavaksi vähintään yksi aktiviteetti. Ohjelmaan kuuluu myös Suomi-projekti ja ulkomaat-projekti. (Suomen Partiolaiset 2008, 129-131.)

Näiden viiden ikäkauden lisäksi yli 22-vuotiaat ovat aikuisia. He vetävät ryhmiä, johtavat lippukuntia sekä toimivat erilaisissa pesteissä. Aikuinen voi johtaa lippukunnan toimintaa, toimia akelana, sampona tai luotsina. Kaikki partiossa toimivat aikuiset ovat koulutettuja. Tarpojien, samoajien ja vaeltajien toiminnassa korostuu vertaisjohtajuus sekä aikuisen turva. Aikuisen tuella ja turvalla tarkoitetaan sitä, että nuoret saavat tukea aikuiselta partiotoiminnasta, mikäli he sitä tarvitsevat. (Suomen Partiolaiset 2008, 155-156.)

2.3 Partiomenetelmä

Partion arvomaailma rakentuu hyvin pitkälti partiomenetelmään. Partiomenetelmä on työväline, jonka avulla päästään partion päämäärän. Suomalainen partiomenetelmä pohjautuu WAGGGS:n ja WOSM:n partiomenetelmiin.

Menetelmä jakautuu kahdeksaan eri osaan. Nämä ovat sitoutuminen partion arvoihin, symboliikka, nousujohteisuus, vartiojärjestelmä, tekemällä oppiminen, aikuinen tuki, päivän hyvä työ ja toiminta luonnossa. Näiden kaikkien osa-alueiden tulee olla mukana partiotoiminnassa. Niiden ei kuitenkaan tarvitse toteutua samaan aikaan. Kuvassa 1 näkyy partiomenetelmä kokonaisuudessaan.

KUVA 1. Partiomenetelmä (Suomen Partiolaiset 2018c)

Partion syvimpään sisältöön pääsee symboliikan kautta. Näitä ovat esimerkiksi oman lippukunnan partiohuivi, ryhmän viiri tai partiolaisten tapa kätellä toista partiolaista. Symboliikka vahvistaa ryhmässä ja yhteisössä koettuja hetkiä sekä luo intoa odottaa tulevaa. Symboliikka voi olla kuvallisia ja sanallisia tunnuksia, värejä, materiaaleja, tapoja sekä toimintoja. (Suomen Partiolaiset 2008, 103.)

Partiossa luonnollisin tapa oppia on tekemällä. Tämä tapa on hyvin luonnollinen lapselle ja nuorelle, minkä takia partiossa halutaan tukea tätä tapaa oppia. Nousujohteisuus partiossa tarkoittaa sitä, että jokaiselle partiolaiselle löytyy sopivan haastavia tehtäviä (Suomen Partiolaiset 2008, 103). Tämä koskee kaikkia ikäryhmiä.

Jokainen lapsi ja nuori toimii osana pienryhmää, joiden kanssa touhutaan viikoittain sekä leireillä. Nämä vertaisryhmät ovat lapselle ja nuorelle tärkeitä, koska niissä päätetään asioista sekä jaetaan vastuuta. Lapsi ja nuori oppii ryhmän toiminnan avulla toimimaan erilaisten ryhmien jäsenenä. Tätä kutsutaan vartiojärjestelmäksi. (Suomen Partiolaiset 2008, 105.)

Aikuisen tuki mahdollistaa partiotoiminnan. Partiossa lapset, nuoret ja aikuiset toimivat yhdessä. Näin ollen omalla toiminnallaan aikuinen tukee lapsen ja nuoren kasvua, osallistumista sekä vaikuttamismahdollisuuksia. Lapsia ja nuoria kasvatetaan ottamaan vastuuta itseltään ja muista ihmisistä partiossa niin kuin arjessakin. Tämä toiminta palvelee yhteisöllisyyttä sekä yhteisöjä. (Suomen Partiolaiset 2008, 106-107.)

Partiossa toiminta tapahtuu pääasiallisesti luonnossa. Luonto antaa lapsille ja nuorille elämyksellisen toiminta- ja oppimisympäristön (Suomen Partiolaiset 2008, 108). Partiolainen sitoutuu partioarvoihin, lupauksen, ihanteiden ja partio tunnuksen kautta. Nämä kaikki osa-alueet muodostavat eräänlaisen palapelin, jossa kaikkia paloja tarvitaan tasapuolisesti (Suomen Partiolaiset 2018c).

2.4 Kasvatustavoitteet

Partion kasvatustavoitteet jakautuvat neljään eri osa-alueeseen. Niitä ovat suhde itseensä, suhde toisiin ihmisiin, suhde yhteiskuntaan ja suhde ympäristöön. Partio luo kasvatustoiminnallaan tavoitteen tukea lasten ja nuorten kasvua huomioiden heidän yksilölliset ominaispiirteensä.

Suhde itseensä-kasvatustavoitteessa partiolainen kehittää itseään ihmisenä. Partiolainen pitää huolta itsestään ja terveydestään sekä hänellä on terveelliset elämäntavat. Hän pyrkii monipuoliseen ja tasapainoiseen elämään. Hänelle muodostuu käsitys eettisesti oikeasta ja väärästä ja hän saa partiosta aineksia oman identiteettinsä, elämänkatsomuksensa sekä jumalasuhteensa rakentamiseen. (Suomen Partiolaiset 2008, 98.)

Partiolainen uskaltaa heittäytyä uusiin tilanteisiin ja hän käyttää luovuuttaan tarpeen tullen. Hän tarttuu toimeen ja löytää erilaisia toimivia ratkaisuja pulmatilanteisiin, osaa antaa ja vastaanottaa palautetta sekä suhtautuu tulevaan toiveikkaasti ja tavoitteellisesti. Näitä tavoitteita on sovellettu joka ikäryhmään.

Suhde toisiin ihmisiin-kasvatustavoitteessa partiolainen oppii auttamaan ja pitämään huolta muista ihmisistä, vaikkei se aina olisi oman edun mukaista. Yhdessä tekemällä saadaan aikaan paljon suurempaa kuin yksin. Partiolainen osaa arvostaa erilaisuutta ja ymmärtää, että maailmassa on monenlaisia ihmisiä sekä maailmankatsomuksia. Tämän takia hän osaa toimia erilaisten ihmisten kanssa, vaikka kaikkia ei voi miellyttää. Partiolainen osaa ilmaista tunteitaan sekä mielipiteitään oikealla tavalla erilaisissa tilanteissa ja on rehti ja rehellinen sekä oikeudenmukainen hänen on myös tärkeä näiden asioiden edistäminen. (Suomen Partiolaiset 2008, 100.)

Suhde yhteiskuntaan-kasvatustavoitteessa partiolainen oppii toimimaan yhteiskunnassa, ottaa selvää arkipäivän asioista sekä vaikuttaa niihin. Hän osaa ottaa erilaisia rooleja johtajana sekä myös johdettavana erilaisissa organisaatioissa ja yhteisöissä. Hän ymmärtää virallisen ja epävirallisen päätöksenteon eron ja hänellä on organisaatiolukutaitoa. Partio kehittää hänen johtamis- ja vaikuttamistaitojaan ja häntä kiinnostaa yhteisten asioiden hoitaminen. Hän osaa huomata epäkohdat ja korjaa ne sekä haluaa sitoutua osaksi yhteisöä ja yhteiskuntaa, jossa hän toimii. Hän tuntee ja haluaa viljellä omaa kulttuuriaan sekä on kiinnostunut muista kulttuureista ja osaa arvostaa niitä. Hän mieltää itsensä osaksi ihmiskuntaa ja tuntee myös globaalia vastuuta. (Suomen Partiolaiset 2008, 100.)

Suhde ympäristöön-kasvatustavoitteessa partiolainen oppii liikkumaan ja toimimaan erilaisissa ympäristöissä. Hän kunnioittaa sekä tuntee luontoa ja kokee olevansa osa sitä sekä viihtyy siellä. Hän on kiinnostunut asuin- ja toimintaympäristönsä hyvinvoinnista, siisteydestä ja viihtyisyydestä. Hän osaa huolehtia elinympäristön säilymisestä tuleville sukupolville ja noudattaa kestävän kehityksen periaatetta. (Suomen Partiolaiset 2008, 100.)

3 LAPSEN SPIRITUAALITEETTI

Spiritualiteetti tarkoittaa ihmisen hengellistä elämää. Sanana se luo monenlaisia mielikuvia, mutta yleisesti spiritualiteettiin liitetään muun muassa rukous ja mietiskely. Näiden mielikuvien kautta pyrimme ymmärtämään, että minkälaisena spiritualiteetti nähdään.

Spiritualiteetissa on kyse uskon harjoittamisesta ja uskosta. Usko on ihmisen henkilökohtainen tarve sekä suuntautuminen, joka lähtee ihmisen sisältä ja vaikuttaa tekojen ja ajatusten kautta. Uskonto taas on yhteisön tai instituution määrittelemä käsite uskonnollisista asioista. Nämä kaksi asiaa on hyvä muistaa, koska ne menevät helposti sekaisin.

Ihmisen spiritualiteetti eli hengellinen elämä on hyvin omakohtaista. Itse pääsen hengellisen elämäni syvyyteen esimerkiksi metsässä ollessani. Siellä oma mieleni lepää ja saan aloittaa syvällisemmän keskustelun Jumalan kanssa. Meillä jokaisella on oma hetkensä ja paikkansa, jossa hengellinen elämä pääsee valloilleen. Toisilla se voi olla omassa rauhassa ja toisilla taas vilkkaan arjen keskellä. (Häyrynen, Kotila & Vatanen 2003, 13-27.)

Perhearki ja lähimmäiset ihmiset tukevat lasta ja hänen uskonsa kasvua. Vanhempien ja lähimmäisten asenteet uskoa kohtaan välittyvät lapselle. Mikäli asenne on negatiivinen, voi lapselle syntyä myös negatiivinen kuva uskosta. Tietenkin on olemassa myös se mahdollisuus, että negatiivinen asenne saa lapsen kapinoimaan sitä vastaan.

Nyky-yhteiskunta on luonut ihmisille paineita vain suorittaa elämää. Tämä osaltaan kertoo siitä, että meillä on enemmän tarvetta ohjatulle hiljentymiselle. Yhteiskunta on luonut tämän tilanteen ja ihmiset ovat sallineet sen tapahtua. Mielestäni meidän ihmisten tulisi rauhoittua ja pysähtyä aina välillä kuuntelemaan itseämme.

Tänä päivänä eri tahot järjestävät paljon esimerkiksi hiljaisuuden retriittejä, joissa osallistuja hiljentyy ja vetäytyy hetkeksi pois arjen kiireistä sekä keskittyy itseensä. Näitä tapahtumia järjestetään erilaisissa ympäristöissä ja ne ovat pituudeltaan erimittaisia. Retriitin tavoite on opetella kuuntelemaan hiljaisia viestejä, tunnistaa tunteita ja rauhoittamaan levotonta mieltä. (Kansalaisyhteiskunta 2018.)

Rukous on yksi tärkeimmistä ja tehokkaimmista, mutta samalla se on myös vaativin, hengellisen elämän osa-alueista. Rukous on ihmisille henkilökohtaista sekä kokonaisvaltaista toimintaa, ja se ilmaisee ihmisen sielun ja ruumiin yhteyttä. Se tukee ihmisen henkilökohtaista Jumala-keskustelua. Rukouksen tavoitteena on saavuttaa sisäinen hiljaisuus sekä kokea Jumalan läsnäolo. (Häyrynen ym. 2003.)

3.1 Lapsen hengellinen elämä

Lapsen omaan hengelliseen elämään vaikuttaa paljon lapsuudenkodin uskonnollinen elämä. Lapsen hengellinen elämä alkaa sylistä. Syli antaa lapselle mahdollisuuden kasvaa turvallisessa ympäristössä. Vanhempien syli kertoo lapselle rakkaudesta ja huolenpidosta. Tämä luo lapselle sen mahdollisuuden, että vanhempien arvomaailma välittyy hänelle myönteisenä asiana. (Kinnunen 2011.) Lapselle yhdessä tekeminen luo turvaa ja se myös tukee perheen yhtenäistymistä.

Hengellisen elämän kehitys lapsilla kulkee yhdessä muun psyykkisen kehityksen kanssa. Suurimpana ja vaikuttavimpana tekijänä on ajattelun kehitys. Tämä kehitys liittyy lapsen kognitiiviseen eli tiedolliseen kehitykseen, kielelliseen kehitykseen ja emotionaaliseen eli tunne-elämän kehitykseen. Nämä mahdollistavat uskomiseen liittyvien elämysten kokemis-

ta. Elämyksiä vahvistavat myös erilaiset ulkoiset tekijät, kuten koti, koulu, kaverit ja sosiaalinen media. (Kinnunen 2011, 11-22.)

Lasten toiminta on välillä itsekeskeistä. Tämä korostuu varsinkin kouluikäisten lasten kohdalla, jolloin lapsen rukoukset ovat paljon itsekeskeisempiä kuin häntä nuoremmilla tai aikuisilla. Ihminen on aika ajoin itsekeskeinen ja itsekeskeisissä rukouksissa lapsi oppii puhumaan Jumalalle kaikista asioista.

Hengellinen rukous alkaa saada henkilökohtaisemman luonteen lapsen ollessa noin 10 vuoden ikäinen. Tällöin lapselle alkaa muodostua oma jumalasuhte, joka luo perustan lapsen hengelliselle elämälle. Rukous on pienelle lapselle tärkeä ja siksi vanhempien tulee tukea lasta.

Rukouksen lisäksi lapsella on tarve kyseenalaistaa kaikkea. Lapsi haluaa esimerkiksi tietää, millaista on kuolla tai mitä on kuoleman jälkeen. Valitettavasti näihin kahteen kysymykseen ihmisen on vaikea vastata, mutta muihin kysymyksiin voidaan yrittää vastata. Lapselle on myös tärkeää tietää, että kuka hän on, miksi meidän tulee toimia moraalisesti tässä moraalittomassa maailmassa ja kuka tai mikä on Jumala.

Lapselle on myös tärkeää saada vastauksia esimerkiksi kysymyksiin, miltä Jumala näyttää tai mitä on synty. Näistä asioista keskustellessa tulee muistaa, ettei aikuisilla ole oikeita vastauksia. Tämä on hyvä kertoa lapselle ja samalla voi myös itsekin pohtia, miltä Jumala voisi näyttää tai mitä tapahtuu, kun me kuolemme.

3.2 Hartauselämä partiossa

Jokaiseen partion ikäryhmän ohjelmaan kuuluu hartauselämä sekä jonkinlainen tutustuminen seurakuntaan. Sudenpennuilla hartauselämä on konkreettisempaa kuin vaeltajilla. Kun lapsi alkaa kasvaa ja siirtyy uuteen ikäkauteen, myös hartauselämän ja varsinkin uskonnon merkitys saatetaan kyseenalaistaa. Tässä on tietysti tarkoituksena se, että ohjelma herättelee nuorta pohtimaan omia valintojaan ja elämänarvojaan. (Suomen Partiolaiset, 2018a.) Monipuolinen uskontokasvatus avartaa lapsen ja nuoren maailmankatsomusta. Tämän avulla lapsi ja nuori kykenee olemaan suvaitsevainen ja pyrkii ymmärtämään muita ihmisiä.

Suomen Partiolaisilla ja Suomen evankelisluterilaisella kirkolla on yhteistyösopimus, jonka tarkoituksena on tukea ja edistää partiossa toteutettavaa uskontokasvatusta (Suomen evankelisluterilainen kirkko 2018). Uskontokasvatus on osa partiokasvatusta ja se tukee lapsen ja nuoren omaa hengellistä kasvua. Lippukuntien uskontokasvatuksessa annetaan taustayhteisön mukaista tunnustusta, mutta mikäli lippukunnalla ei ole uskonnollista taustayhteisöä, on jäsenten uskonnollinen kasvatus sen mukaista. Lippukunnan jäsen saa siis oman uskonnollisen yhteisönsä opetusta.

Hyvin usein viikoittaiset kokoukset lopetetaan hiljentymishetkeen tai hartauteen. Tällöin tarkoituksena on hiljentyä ja rauhoittua sekä ottaa vastaan ilta ja yö. Hartaudet voivat olla lippukunnan perinteitä mukailevia tai niiden sisältöä voi vaihdella. Suomen partiolaisilla on paljon hartausmateriaalia, jota johtajat voivat hyödyntää omassa toiminnassaan. Hartauksien ydin on tuoda osallistuja lähelle ja kosketuksiin pyhän kanssa.

Lippukuntien hartauselämä voi olla hyvin monipuolista tai sitten sitä ei ole ollenkaan. Hyvin monet lippukunnat toimivat seurakuntien tiloissa ja retkeilevät seurakuntien leirikeskuksissa tai majoilla. Lippukunnat voivat tehdä yhteistyötä seurakuntien kanssa yksittäisissä seurakunnan tapahtumissa, esimerkiksi kolehdinkannossa jumalanpalveluksessa. Usein yhteistyö jääkin tälle tasolle. Toisilla lippukunnilla yhteistyö on todella tiivistä.

Partiossa hartauselämään ei välttämättä kuulu rukous. Niissä hartauksissa, joissa itse olen ollut, on käsitelty esimerkiksi lähimmäisen rakkautta tai pyhää Yrjöä tarinoiden kautta. Hartauksien lopuksi teimme sisaruspiirin ja lausuimme ”Hyvää yötä, Jeesus myötä. Kiitos tästä päivästä. Se oli kiva!” . Kun nyt jälkeenpäin ajattelen, tämä taisi olla näiden hartauksien rukousosio.

Hartauden toteutus ja sen sisältö riippuvat pitkälti johtajasta ja hänen suunnitelmistaan. Lippukunnissa hartaus saatetaan mieltää liian kristilliseksi toiminnaksi ja lippukunta ei halua toimia niin kristillisessä ympäristössä. Siksi hartaus saatetaan jättää pois kokouksista. Mikäli lippukunnan johtajiston suhde kristinuskoon ja seurakuntaan on kovin negatiivinen, se näkyy lippukunnan viikoittaisissa kokouksissa sekä muussa toiminnassa.

4 TOIMINNALLISUUS

Opinnäytetyöni tarkoituksena oli työstää hartausmateriaali lappeenrantalaiselle lippukunnalle. Tavoite oli saada jokaiselle ikäryhmälle ainakin muutama hartaus. Päädyin lopulta siihen, että laadin jokaiselle ikäryhmälle kaksi hartautta, joita on mahdollista soveltaa muissakin ikäryhmissä. Maailmassa on paljon ja erilaisia hartauksia. Halusin koota tähän materiaaliin omasta mielestäni toimivia hartauksia eri aiheista.

Selvitin omalta lähialueeltani lippukuntia, joilla olisi kiinnostusta ryhtyä laatimaan yhdessä hartausmateriaalia. Kyselin muutamilta lippukunnilta, joista yhdellä oli kiinnostusta ryhtyä työstämään tällaista materiaalia. Sovin lippukunnanjohtajan kanssa, että he johtajien kanssa ideoivat asioita, joita he toivovat hartausmateriaalilta. Johtajilta tuli paljon ehdotuksia aiheiden suhteen.

Aiheiden pohjalta aloin pohtia, millaiseksi haluan hartausmateriaalin tehdä. Päätin keskittyä materiaalissa ikäryhmien ihanteisiin. Näin sain käsittelyyn kaikki partioihanteet. Halusin laatia jokaiselle ikäryhmälle kaksi hartautta. Tällä tavoin sain rajattua aihealuetta, jottei siitä tule liian laaja. Seikkalija-, tarpoja- ja samoaja ikäkausissa lisätään vain yksi ihanne aiempien ikäkausien ihanteiden lisäksi, kun taas sudenpentujen ja vaeltajien ikäkausissa lisätään kaksi ihannetta. Ihanteita tulee yksi uusi lisää siirryttäessä seuraavaan ikäkauteen. Ainoana poikkeuksena on vaeltajat, joihin siirryttäessä tulee kaksi uutta ihannetta. Näiden ihanteiden lisäksi sisällytin seikkailijoiden, tarpojien ja samoajien hartauksiin jonkin muun sellaisen aiheen, joita johtajat olivat toivoneet.

Ensiksi työstin materiaalin, joka oli omasta mielestäni suhteellisen hyvä. Tämän jälkeen lähetin materiaalin lippukunnanjohtajalle sähköisesti ja pyysin, että he perehtyisivät materiaaliin kaikkien johtajien kanssa. Palautetta sain suhteellisen nopeasti. Palautteessa toivottiin, että

materiaali olisi erilainen. Johtajat toivoivat, että uskontoa käsiteltäisiin partion kautta eikä partiota uskonnon kautta.

Muokkasin palautteen perusteella materiaalia. Muokattuani sitä lähetin sen jälleen lippukunnanjohtajalle ja toivoin saavani lisää palautetta. Liitin mukaan muutaman kysymyksen koskien materiaalia ja sen toimivuutta ikäkaudelle. Halusin tietää, mille ikäkaudelle hartaus järjestettiin ja mikä hartaus se oli. Lisäksi kysyin, toimiko hartaus vai ei sekä pyysin parannusehdotuksia ja yleisiä kommentteja koko hartaudesta. Tein kysymyksistä mahdollisimman tarkat ja lyhyet, jotta niihin olisi mielekästä vastata.

Jo alkuvaiheessa lippukunnan johtajat olivat aktiivisia ja antoivat hyviä aiheita. Tämä oli erittäin hyvä, koska näin he pääsivät osallistumaan materiaalin laatimiseen. Ongelmaksi omasta mielestäni kuitenkin muodostui se, että suoria kehitysideoita tai ajatuksia ei tullut.

4.1 Hartaudet

Sudenpentujen hartauksiin sisältyivät molemmat kunnioittaa toista ihmistä ja rakastaa luontoa ja suojella ympäristöä –ihanteet. Kunnioittaa toista ihmistä –hartaudessa osallistujat saavat valita rasiasta itselleen mieluisimman kiven. Jokainen saa kertoa, miksi valitsi kyseisen kiven. Raamatusta luetuissa teksteissä (Fil.2:1-8 tai Room.12:10) puhutaan kunnioittamisesta ja nöyryydestä. Rakastaa luontoa ja suojella ympäristöä –hartaudessa ohjaaja lukee tarinan puusta ja pojasta. Lukemisen jälkeen keskustellaan hieman tarinasta keskustelua herättävien kysymysten avulla.

Seikkailijoiden hartauksiin sisältyi luotettavuuden ihanne sekä usko, toivo ja rakkaus symboliikkaa. Luotettavuuden ihannetta käsiteltävässä hartaudessa osallistujat kuvailevat viidellä

sanalla tai lauseella, millaista luottamus on ja millainen on luotettava ystävä. Usko, toivo ja rakkaus –hartaudessa tutustutaan tarkemmin ristin, ankkurin ja sydämen symboliikkaan ja niiden merkitykseen kristinuskossa.

Tarpojen hartauksissa aiheina ovat ystävyuden rakentaminen yli rajojen ja kiusaaminen. Ystävyuden rakentamista käsittelevässä hartaudessa ohjaaja kertoo tarinan, jonka tarkoituksena on saada osallistujat miettimään konflikteja ja niiden ratkaisemista. Kiusaamisteemaisessa hartaudessa osallistujat pääsevät pohtimaan ja keskustelemaan kiusaamisesta.

Samoajien hartaudet käsittelevät vastuuntuntoa ja toimeen tarttumista sekä erilaisuutta. Vastuuta ja toimeen tarttumista käsittelevässä hartaudessa osallistujat saavat pohtia, millaisia vastuuta on 15-, 16- tai 17-vuotiailla. Osallistujat saavat myös pohtia, miten vastuut eroavat omassa arjessa ja partiossa. Erilaisuutta käsittelevässä hartaudessa jokainen osallistuja saa luoda hahmon kirjoitetun tekstin perusteella.

Vaeltajien hartauksiin tuli kaksi ihannetta, jotka ovat elämän totuuden etsiminen ja itsensä kehittäminen ihmisenä. Elämän totuuden etsimistä käsittelevässä hartaudessa osallistujat pääsevät listaamaan viisi itselle tärkeää asiaa, joista keskustellaan muiden osallistujien kanssa. Itsensä kehittämistä käsittelevässä hartaudessa osallistuja pääsee luomaan oman unelmakarttansa.

4.2 Palaute

Palautetta sain sudenpentujen, seikkailijoiden sekä tarpojen hartauksista. Hartauksien aihealueisiin kuuluivat ihanteet, jotka koskivat luonnon rakastamista, luonnonsuojelua sekä luo-

tettavuutta. Lisäksi hartausaihe kiusaaminen sai palautetta. Palaute oli positiivista ja rakentavaa.

Sudenpennuille suunnattu rakastaa luontoa ja suojella ympäristöä -hartaus sai palautetta. Tarina oli sopiva ja konkreettinen lapsille, mutta keskustelua olisi saanut johtajien mukaan olla enemmän. Kehitysehdotuksena toivottiin keskustelua herättäviä kysymyksiä. Näillä kysymyksille olisi ollut tarvetta, koska sudenpennut eivät välttämättä ryhdy yhtä helposti keskustelemaan kuin esimerkiksi tarpojat.

Seikkailijoille suunnatuista hartauksista sain kahdelta eri ryhmänjohtajalta palautetta samasta hartaudesta. Hartauden aiheena oli luottamus, joka perustui partioihanteeseen olla luotettava. Toisen johtajan mukaan hartaus vaikutti ikäryhmälle sopivalta. Johtajan mukaan seikkailijoilla oli haastavaa keksiä vain sanoja, joilla kuvailla luottamusta. Toisen ryhmän johtajan mukaan hartaus toimi erittäin hyvin hänen omassa ryhmässään. Kyseisessä hartauksessa käytetty herättelevä kysymys, jossa kysyttiin, että millä sanoilla kuvailisit luottamusta, koettiin liian hankalaksi ja sen toivottiin olevan esimerkiksi millainen on luotettava ystävä. Näin lapset ymmärtävät kysymyksen paljon paremmin. Molemmissa ryhmissä pelkkien sanojen keksiminen tuotti hankaluutta. Johtajien mukaan lapset keksivät paremmin lauseita kuin sanoja. Tämän palautteen pohjalta muokkasinkin materiaalia siihen suuntaan, että osallistujat voivat kirjoittaa myös lauseita.

Viimeinen ikäryhmä, josta sain palautetta, oli tarpojat. Palautteen antajina oli kaksi eri ryhmää, joista toinen oli kokeillut kiusaamista koskevaa hartautta ja toinen taas ystävyyttä yli rajojen -ihanteeseen liittyvää hartautta. Mielestäni oli todella mukavaa, että molemmilla ryhmillä oli eri hartaudet kokeiltavana.

Kiusaamista käsittelevän hartauden osalta toivottiin, että hartaus olisi voinut olla pidempi. Tämän palautteen perusteella muokkasinkin hartautta tähän suuntaan. Hartauksessa on nyt muutamia kysymyksiä koskien kiusaamista ja kuinka sitä voidaan ehkäistä. Positiivisena

palautteena mainittiin, että hartaus oli juuri ikäkaudelle sopiva eikä olisi toiminut nuorempien lasten kanssa. Symboliikkaa oli toivottu hieman enemmän esiin, minkä johdosta lisäsin hartauteen sen symbolien selitystä, kuten esimerkiksi värien merkitystä.

Toinen tarpojen ryhmä kokeili ystävyyttä yli rajojen –hartautta, jossa oli konfliktitarina. Tästä hartaudesta sain enemmän kriittistä palautetta. Tarinassa oli henkilöhahmoilla liian samanlaisia nimiä, minkä seurauksena tarina koettiin olevan sekava. Tämän palautteen perusteella muutin nimiä, jotteivat ne menisi enää sekaisin. Lisäksi nuorten mielestä tarina oli laimea ja se ei oikein saanut aikaan järkevää keskustelua. Keskustelu oli lähinnä kevyttä ja se ei pureutunut hyvin tarinan syvempiin teemoihin.

Suomalaisille palautteen antaminen on usein haastavaa. Omasta mielestäni suomalainen kulttuuri vaikuttaa paljon palautteeseen ja sen antamisen malleihin. Usein sanotaan, että palautteen pitää olla hampurilaismallin mukaista. Tässä mallissa ensimmäisenä lähdetään hampurilaisen kannesta, jossa on rakentavaa ja myönteistä palautetta ja havaintoja. Seuraavaksi muodostuu hampurilaisen pihvi, jossa kerrotaan perustelujen kera, mitä voi korjata ja parantaa tulevaisuudessa. Viimeisenä tulee hampurilaisen pohja, jossa palaute vedetään yhteen ja palataan myönteisiin asioihin sekä kerrotaan vielä hyväksi havaittuja asioita ja kerrataan, että palautteella on todella paljon merkitystä. Olen myös kuullut, että joissain tapauksissa hampurilaisen viereen on laitettu ranskalaisia, joihin palautteen saaja on itse kirjannut parannuskohteitaan tai jotain muita huomioita omasta toiminnastaan.

Tärkeintä palautteen antamisessa on se, että palaute tulee suoraan sydäimestä ja rehellisesti. Palautteen antamiseen kuuluu myös luottamus. Siinä tärkeintä on se, että palautteen antaminen ja sen vastaanottaminen on luottamuksellista sekä rehellistä. Palauteen antaminen kiukkuksena ei palvele palautteen antajaa eikä vastaanottajaa. Ihmiset ottavat palautteen myös liian vakavasti. Uskon, että moni ihminen voi allekirjoittaa tämän edellä mainitun lauseen. Itse ainakin voin allekirjoittaa kyseisen lauseen.

4.3 Materiaali

Laatiessani materiaalia käytin monia eri lähteitä. Rukouksien osalta hyödynsin esimerkiksi Kotien rukouskirjasta (Virtanen 1991) isosille suunnattuja materiaaleja sekä omasta muistista tulleita opeteltuja rukouksia. Näiden materiaalien lisäksi tarkastelin Suomen partiolaisten sivuilta löytyvästä ohjelmien hartausvinkkejä -osiosta, millaisia hartauksia oli sinne koottu (Suomen Partiolaiset, 2018b). Sivu oli mielestäni toimiva, mutta huomasin, ettei siellä ollut määritelty, mille ikäryhmälle kyseinen hartaus soveltuisi. Kirjastosta löysin paljon hyviä hartausmateriaaleja.

Yksi hyvä lähde oli Olarin seurakunnan nuorisotyön Isoskirja. Vaikka kyseinen kirja on isosille suunnattu, siinä on myös paljon hyödyllistä tietoa nuorten kanssa, työskentelyyn sekä ryhmissä että yksin. Tästä materiaalista hyödynsin rukous-osiota sekä Raamattu-osiota. Isoskirjassa on myös paljon johtajuutta ja ryhmän johtamiseen sekä toimivaan ryhmään liittyviä ajatuksia. (Olarin seurakunta 2018.)

Etsin partioon ja hartauteen liittyviä opinnäytetöitä Theseuksesta, joka on ammattikorkeakoulujen rehtorineuvoston Arene ry:n palvelu, josta löytyy suomalaisten ammattikorkeakoulujen opinnäytetöitä (Arene 2018). Theseuksesta löytyi paljon partioon liittyviä opinnäytetöitä, mutta hartauksiin ja partioon liittyviä opinnäytetöitä ei ollut kovin monia. Tämän takia tarkastelin vain muutamia opinnäytetöitä, jotka liittyvät partioon, seurakuntaan ja hartauksiin. Näitä opinnäytetöitä olivat Elämän totuuden jäljillä: Hartausmateriaali sudenpentuikäisille (Kivivasara & Nieminen 2014) ja Osallisuutta rakentamassa: Lasten osallisuus ja yhteisöllisyys seurakunnan kerhotoiminnassa (Hägglund & Hietala 2017). Hägglundin ja Hietalan opinnäytetyössä keskitytään enemmän seurakunnan kerhotoimintaan osallisuuden näkökulmasta. Kivivasara ja Nieminen keskittyvät opinnäytetyössään hartausmateriaalin laatimi-

seen sudenpentuikäisille. Keskityin enemmän Kivivasaran ja Niemisen opinnäytetyössä tarkastelemaan hartausmateriaalia ja sitä, millaiseksi se oli tehty. Hägglundin ja Hietalan opinnäytetyössä taas tarkastelin osallisuutta ja sen määrittelyä.

Hartausmateriaalia tehdessä päätin, että materiaalista tulisi helppolukuinen ja ymmärrettävä. Lisäksi halusin tehdä materiaalista sellaisen, että sen avulla voi pitää hartauden, ilman mitään aikaisempaa kokemusta. Tämä oli työni tavoite, jonka takia pyysin apua sellaisilta ihmisiltä, jotka eivät partiossa koskaan olleet. Näin sain myös niin sanotun ulkopuolisen henkilön mielipiteen asiasta.

5 ARVIOINTI

Opinnäytetyön tekeminen ei ole kovin helppoa. Minulle hartausmateriaalin laatimisesta ei ollut kovinkaan tuttua. Haastavinta tässä koko projektissa oli se, että piti kirjoittaa selkeät ja ymmärrettävät ohjeet siihen, kuinka kyseinen hartaus tulisi toteuttaa. Lisäksi haasteita toi, ettei itsellä ollut ihan varmaa tietoa siitä, millainen yhteistyö lippukunnalla on seurakunnan kanssa ja kuinka se näkyy esimerkiksi lippukunnan hartauksissa.

Omasta mielestäni yhteistyö lippukunnan johtajien kanssa kuitenkin toimi erittäin hyvin ja itse olen iloinen johtajien aktiivisuudesta. Mielestäni opinnäytetyön toteutus ja materiaalin laatiminen toimivat erittäin hyvin, koska johtajisto oli niin aktiivista. Tämä helpotti huomattavasti opinnäytetyön tekoa, kun ei tarvinnut pyytää tietoa koko ajan. Omasta mielestäni on aina mukava työskennellä sellaisten ihmisten kanssa, jotka ovat kiinnostuneet aiheesta.

Arviointi on osa oman toiminnan kehittämistä ja suunnittelua. Arvioin oman toimintani parantuneen koko opinnäytetyöprosessin aikana. Aluksi minun oli hankala lähteä pohtimaan, millaista materiaalia teen. Kun sain johtajilta toiveita ja ideoita, oli helpompi lähteä työstämään omaa hartausmateriaalia. Mielestäni se ei ole vielä kokonaan valmis ja en tiedä, että tuleekokaan se koskaan valmiiksi. Itsensä motivointi oli mielestäni haastavaa. Toisaalta kun olin asettanut itselleni päivämäärätavoitteen, jolloin työn on tarkoitus olla valmiina, motivaationi tehdä opinnäytetyötä oli suurempi kuin ilman tavoitepäivämäärää.

Sudenpentujen hartauksia oli helpoin lähteä tekemään, koska omasta mielestäni sudenpenuille sopii parhaiten kuuntelumallinen hartaus. Sudenpentujen toiminta on usein todella vauhdikasta ja laumassa on monia lapsia mukana. Tämä aiheuttaa omat haasteensa, minkä takia itse suosin hartauksia, joissa joku lukee ja muut kuuntelevat. Tämä ei kuitenkaan aina ole toimiva malli, ja siksi pyrin tekemään hartausmateriaalista osallistavamman. Luonnon rakastamista ja luonnonsuojelua käsittelevässä hartaudessa sudenpentulaumassa ei syntynyt

keskustelua, vaikka johtaja oli näin ajatellut. Olen muokannut materiaalia, ja toivon, että se on paljon toimivampi kuin aiemmin.

Seikkailijoiden hartauksia oli hiukan hankalampi laatia, koska itse en ole ollut tekemisissä seikkailijoiden tai sitä vanhempien kanssa yhtä paljon kuin sudenpentujen. Tiedostin tämän, kun aloin tekemään seikkailijoille ja sitä vanhemmille hartauksia. Palautteiden perusteella olin onnistunut laatimaan hyviä hartauksia seikkailijaikäisille. Molemmat seikkailijaryhmät toteuttivat luotettavuuden ihannetta käsittelevän hartauden. Johtajien mielestä hankalin asia oli keksiä viisi sanaa. Tämän perusteella muutin materiaalissa viideksi sanaksi tai viideksi lauseeksi. Tämä huomio oli omasta mielestäni erittäin hyvä ja en ollut sitä aiemmin ajatellut.

Tarpojilta saatu palaute oli hyvää, mutta olisin mielelläni kuullut tarkempia arviointeja. Onneksi kuitenkin sain johtajan ja nuorten palautteesta tiivistelmän. Hartauksia pidettiin mukavina ja toimivina tarpojen ikäryhmälle. Hartauksien koettiin olevan juuri oikean ikäisille suunnattuja. Symboliikka on erittäin tärkeässä asemassa hartaudessa. Tämä huomio oli mainittu palautteessa, joka koski kiusaamista käsittelevää hartautta. Palautteen perusteella lisäsin hartausmateriaaliin enemmän symboliikkaa kiusaamisteemaisen hartauden osalta.

Oman arvioni mukaan hartausmateriaalin työstäminen onnistui hyvin omalta osaltani, ja yhteistyö lippukunnanjohtajien kanssa toimi hyvin. Johtajat olivat aktiivisia sekä hyviä palautteen antajia. Osallistuminen oli molemmin puolin aktiivista sekä toimivaa. Omasta mielestäni yhdessä ideointi ja osallistuminen olivat tärkeässä osassa tämän opinnäytetyön prosessin aikana. Tämä toimintamuoto tukee yhteisöpedagogin tulevaa ammattia, jossa osallisuus lasten, nuorten ja aikuisten kanssa on tärkeässä roolissa. Lisäksi en omasta mielestäni yrittänyt liikaa vaikuttaa johtajien mielipiteisiin ja ideoihin.

Parasta tässä koko prosessin aikana oli se, että sain osallistettua partiolaisia pohtimaan omia hartauksiaan ja niiden toteutustapoja. Tavoitteeni oli osallistaa lippukunnan johtajia, jotka taas osallistavat omissa ryhmissään lapsia ja nuoria. Yhteiskunta siis hyötyy partiosta, koska

siellä kasvetaan aktiivisiksi kansalaisiksi. Osallistaminen on yksi osa-alue partiossa ja sen toiminnassa. Partiossa on tavoitteena saada kasvatettua partiolaisesta aktiivinen yksilö, joka on vastuuntuntoisessa suhteessa omaan itseensä, toisiin ihmisiin, yhteiskuntaan sekä ympäristöön. Opidut taidot, tiedot, asenteet ja arvot auttavat elämään kokonaista ja täysipainoista elämää. (Suomen partiolaiset 2018c.)

Lapset ja nuoret ovat tulevaisuus sekä Suomessa että muuallakin maailmassa. Tämä tulee huomioida kaikessa toiminnassamme, niin kirkossa kuin muuallakin yhteiskunnassa. Mielestäni tämä on yksi tärkeimmistä syistä, miksi kirkon tulee tukea lapsia ja nuoria partiotoiminnassa. Partion on tarkoitus olla matalan kynnyksen toiminta ja harrastus, johon lapsi tai nuori pääsee mukaan, vaikkei perheellä olisi niin paljon varaa tukea lapsen tai nuoren harrastuksia.

6 POHDINTA

Mielestäni opinnäytetyön tekeminen oli mukavaa ja opin koko prosessin aikana paljon erilaisia asioita. Toiminnallisen opinnäytetyön tekeminen oli erittäin haastavaa varsinkin, kun prosessissa on mukana myös muitakin. Tällöin huomaa, että on puhallettava yhteen hiileen. Toki tällaisissa tilanteissa on se huono puoli, että joutuu odottelemaan ja mahdollisesti kyselemään uudestaan, esimerkiksi sähköpostilla, jos toinen ei ole vastannut.

Hartausmateriaalin laatiminen sai minut ideoimaan uusia asioita. Olen itse ollut nuorena aktiivisesti mukana partiossa ja vetänyt useamman vuoden laumaa. Silloin en pitänyt kristillisiä hartauksia kovinkaan paljon, koska lippukuntamme yhteistyö seurakunnan kanssa oli pitkälti esimerkiksi kolehdin kantamista Kauneimmat joululaulu -tapahtumissa. En siis mielellä lippukuntani olleen tiiviisti seurakunnan kanssa tekemisissä. Tämä on osasyynä siihen, mikseivät hartaudet pitäneet sisällään kristillisyyttä. Silloin pitämässäni hartauksissa käytin vain tarinoita, joita luin lapsille erilaisista kirjoista.

Mielestäni jokaisella lippukunnalla tulisi olla perustietämystä kristillisen tai taustayhteisön uskonnollisen vakauksen mukaisista hartauksista. Ainakin olisin itse toivonut, että tällaista olisi ollut aiemmin. Siksi ajattelin, että olisi todella hienoa, jos jokaiselle lippukunnalle olisi yhteinen iso kirja tai tiedosto, jossa olisi jokaiselle ikäryhmälle sopivia, erilaisiin aiheisiin liittyviä hartauksia. Tämän voisi tehdä yhdessä Suomen partiolaisten ja Suomen evankelisluterilaisen kirkon kanssa. Toki ei saa unohtaa niitä lippukuntia, joilla on taustayhteisönä jokin muu taho kuin evankelisluterilainen kirkko. Näillä lippukunnilla on kuitenkin aivan erilainen pohja ja näkemys uskontokasvatuksesta partiossa.

Opinnäytetyöprosessin aikana jäin pohtimaan, millaista palaute olisi ollut, jos palautteen antajina olisivat olleet poikalippukunnan johtajat. Tätä en kuitenkaan päässyt kokemaan. Ky-

syin kiinnostuksesta eräältä poikalippukunnalta, mutta heillä oli kevään aikana niin paljon muutakin tekemistä, etteivät he pystyneet osallistumaan tähän projektiin.

Olisi mielenkiintoista tietää, kuinka paljon lippukuntien johtajien asenteet seurakuntaa ja kirkkoa kohtaan vaihtelevat eri sukupuolten välillä. Olen varma, että jonkinlaista eroa sukupuolien välillä on. Itse koen, että usein tyttölippukunnat ovat enemmän kristillisiä kuin poikalippukunnat. Voin toki olla väärässä, mutta tämä on minun näkemykseni asiasta.

Olin toivonut, että saisin jokaiselta ikäryhmältä jonkinlaista kommenttia koskien hartauksia. Näin ei kuitenkaan käynyt, mikä harmittaa todella paljon. Oli kuitenkin hienoa, että sain edes kolmelta eri ikäryhmältä palautetta. Olisin toivonut, että olisi ollut toinen sudenpentulauma, joka olisi testannut toisen ihmisen kunnioittamista käsittelevää hartautta. Näin olisin saanut tietää, toimivatko hartaudet ollenkaan. Tämä sama toive koskee myös muita ikäkausia. Tärkeintä on kuitenkin se, että sain jokaiselta ikäryhmältä palautetta vähintään yhdestä hartaudesta. Onneksi sain kuitenkin tarpojien molemmista hartauksista palautetta. Pidin itse erittäin tärkeänä, että sain seikkailijaryhmiltä samasta hartaudesta palautetta. Näin sain kuvan siitä, millaisia asioita eri ryhmissä toimivat johtajat näkevät ja kokevat.

Opinnäytetyöprosessin aikana huomasin, että partiotoiminnan taustayhteisöinä Suomessa on enimmäkseen evankelisluterilaisen kirkon seurakuntia. Näin ollen lippukuntien toiminta on kytköksissä seurakuntiin, vaikka lippukunnat eivät sitä haluaisikaan. Hartaustoiminta lippukunnissa voi olla monipuolista. Lippukunnan johtajisto määrittelee hyvin pitkälti, millaista partiotoimintaa lippukunta järjestää. Tämän havainnon perusteella epäilen, että enemmistö suomalaisista lippukunnista, joilla taustayhteisönä on evankelisluterilainen seurakunta, on passiivisia hartauksien pidon suhteen. Jos niitä pidetään, niissä ei välttämättä ole minkäänlaista kristillistä taustaa tai teemaa.

Pitäisikö Suomen evankelisluterilaisen kirkon tukea lippukuntia ja mahdollisesti opastaa hartauksien pitoon? Tätä aloin pohtia enemmän opinnäytetyöprosessin aikana. Kuinka kirkko voi tukea partiolaisia, mikäli se on lippukunnan taustayhteisönä? Itselläni ei ole tähän sopi-

vaa vastausta ja uskon, ettei kysymykseen ole suoraa ja oikeaa vastausta. Tämän pohjalta minusta tuntuu, että kirkon tulisi pohtia tarkemmin omaa paikkansa partiotoiminnassa sekä muussa vapaaehtoistoiminnassa. Suomessa on paljon ihmisiä mukana vapaaehtoisena seurakunnissa mutta myös kolmannella sektorilla.

Omasta mielestäni olisi todella hienoa, että kirkolla olisi kurssi, jossa opittaisiin, kuinka partiossa hyödynnetään kristinuskoa. Minusta kristinuskosta sekä muista uskonnoista tulisi voida puhua vapautuneesti ja turvallisessa ympäristössä. Mielestäni lasten ja nuorten tulisi saada positiivinen mutta myös sopivasti kriittisen näkökulman eri uskonnoista ja niiden kulttuurillisesta merkityksestä. Partiossa lasta ja nuorta kasvatetaan aktiiviseksi, itsenäiseksi sekä omilla aivoilla ajattelevaksi yksilöksi.

LÄHTEET

- Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto, Arene ry. Theseus. 2018. Saatavissa: <http://www.theseus.fi/>. Viitattu 27.4.2018.
- Häyrynen, S. Kotila, H. & Vatanen, O. Spiritualiteetin käsikirja. 2003. Helsinki: Kirjapaja.
- Hägglund, R. & Hietala, J. 2017. Osallisuutta rakentamassa: Lasten osallisuus ja yhteisöllisyys seurakunnan kerhotoiminnassa. Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, Diakonisen sosiaalityön suuntautumisvaihtoehto. Saatavissa: <http://www.theseus.fi/handle/10024/134691>. Viitattu 27.4.2018.
- Kansalaisyhteiskunta. Hiljaisuuden retriitti. 2018. Saatavissa: https://www.kansalaisyhteiskunta.fi/tietopalvelu/sosiaalinen_paaoma_ja_yhteisollisyys/aiemmat_artikkelit/hiljaisuuden_retriitti. Viitattu 1.3.2018.
- Kinnunen, S. 2011. Lapsen usko: miten tukea lapsen hengellistä kasvua? Helsinki: Uusi tie.
- Kivivasara, R. & Nieminen, S. 2014. Elämän totuuden jäljillä: Hartausmateriaali sudenpentuikäisille. Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumisvaihtoehto. Saatavissa: <http://www.theseus.fi/handle/10024/84889>. Viitattu 27.4.2018.
- Olarin seurakunnan nuorisotyö. Isokirja. Saatavissa: http://www.niittykappeli.net/wp-content/uploads/2011/04/isokirja_final_pieni.pdf. Viitattu 19.4.2018.
- Pruuki, L. 2010. Miten puhun ja kuuntelen? Dialogisuus varhaiskasvatuksessa ja erityisesti sen uskontokasvatuksessa. Teoksessa M. Ubani, A. Kallioniemi & J. Luodeslampi (toim.) Kokonaisvaltainen kasvatus, lapsi ja uskonto. Helsinki: Lasten Keskus Oy, 89-103.
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko. Kirkon ja partion yhteistyösopimukset. 2018. Saatavissa: <http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp?open&cid=Content2B1827>. Viitattu 23.4.2018.
- Suomen Partiolaiset. Partiojohtajan käsikirja. 2008. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.
- Suomen Partiolaiset. Arvopohja. 2018a. Saatavissa: <https://toiminta.partio.fi/suomen-partiolaiset/arvopohja>. Viitattu 26.4.2018.
- Suomen Partiolaiset. Hartaudet. 2018b. Saatavissa: <https://partio-ohjelma.fi/ohjelmamateriaalia/hartaudet/>. Viitattu 26.4.2018.

Suomen Partiolaiset. Partiomenetelmä. 2018c. Saatavissa: <https://partio-ohjelma.fi/partiokasvatus/partiomenetelma/>. Viitattu 1.3.2018.

Suomen Partiolaiset. Partio-ohjelma. 2018d. Saatavissa: <https://partio-ohjelma.fi/>. Viitattu 1.3.2018.

Virtanen, K. Kotien rukouskirja. 1991. Helsinki: Lasten Keskus.

Hiljenny hartauteen
Hartausmateriaali partiolippukunnille

Anni Pohjala

SISÄLLYS

- Hartaus partiossa
- Ikäkausien ihanteet
- Hartauksia sudenpennuille
- Hartauksia seikkailijoille
- Hartauksia tarpojille
- Hartauksia samoajille
- Hartauksia vaeltajille
- Lähteet

Hartaus partiossa

Hartauden tarkoituksena on hiljentyä yhdessä. Se toteutetaan usein kokouksen tai leiripäivän päätteeksi, mutta leiripäivän tai kokouksen aluksi voi myös pitää hartauden.

Hartaus on luontevin tapa toteuttaa partion uskontokasvatusta. Se voi toimia ryhmän jäsenille pysähdyspaikkana kiireisessä arjessa. Hartauksien avulla voidaan käsitellä tärkeitä yhteisiä asioita, kuten esimerkiksi eettisiä ja moraalisia kysymyksiä tai ryhmän ongelmia.

Hartaus voi olla toiminnallista tai ohjaajan lukemisen kuuntelemista. Tärkeintä kuitenkin on rauhoittuminen ja hiljentyminen. Hyvä hartaus vetoaa tunteisiin.

Hyvin suunniteltu on puoliksi tehty- lausahdus kuvaa hartautta todella hyvin. Hartauden suunnitteluun tulee siis jättää aikaa ja se on hyvä tehdä ajoissa. Hartaudelle tulee aina varata aikaa ja se tulee olla aina valmisteltu. Tällöin hartaus onnistuu paremmin, kun sinulla on hyvin suunniteltu ja huolella valmisteltu hartaus.

Partiossa hartaudet lopetetaan usein sisaruspiiriin. Sisaruspiirissä voidaan lukea esimerkiksi rukous, Herran siunaus tai laulaa. Lisäksi monissa lippukunnissa on tapana sisaruspiirissä tehdä Kimin hymy, eli sähköttää vieruskaverin kättä puristamalla, jolloin myös hymy siirtyy vieruskaverille.

Tässä mainitut hartaudet ovat muunneltavissa. Rukoukset voivat olla kirjoitettuja tai pelkäämään hiljaisuutta, jolloin jokainen voi rukoilla itsekseen hiljaa.

Isä Meidän

Isä Meidän, joka olet taivaissa.

Pyhitetty olkoon sinun nimesi.

Tulkoon sinun valtakuntasi.

Tapahtukoon sinun tahtosi,
myös maan päällä niin kuin taivaassa.

Anna meille tänä päivänä,
meidän jokapäiväinen leipämme.

Ja anna meille meidän syntimme anteeksi,
niin kuin mekin annamme anteeksi niille,
jotka ovat meitä vastaan rikkoneet.

Äläkä saata meitä kiusaukseen,
vaan päästä meidän pahasta.

Sillä sinun on valtakunta
ja voima ja kunnia iankaikkisesti.

Aamen.

Partioihanteet ikäkausittain

SUDENPENNUT

Sudenpennun ihanteet:

- Kunnioittaa toista ihmistä
- Rakastaa luontoa ja suojella ympäristöä

SEIKKAILIJAT

Seikkailijan ihanteet:

- Kunnioittaa toista ihmistä
- Rakastaa luontoa ja suojella ympäristöä
- Olla luotettava

TARPOJAT

Tarpojan ihanteet:

- Kunnioittaa toista ihmistä
- Rakastaa luontoa ja suojella ympäristöä
- Olla luotettava
- Rakentaa ystävyyttä yli rajojen

SAMOAJAT

Samoajan ihanteet:

- Kunnioittaa toista ihmistä
- Rakastaa luontoa ja suojella ympäristöä
- Olla luotettava
- Rakentaa ystävyyttä yli rajojen
- Tuntea vastuunsa ja tarttua toimeen

VAELTAJAT

Vaeltajan ihanteet:

- Kunnioittaa toista ihmistä
- Rakastaa luontoa ja suojella ympäristöä
- Olla luotettava

- Rakentaa ystävyyttä yli rajojen
- Tuntea vastuunsa ja tarttua toimeen
- Kehittää itseään ihmisenä
- Etsiä elämän totuutta

Sudenpennut:

Kunnioittaa toista ihmistä

Tarvikkeet: Rasia, jossa on erilaisia kiviä, kynttilä ja Raamattu

Tavoite: Oppia kunnioittamaan toisia ihmisiä.

Jokainen osallistuja saa valita rasiasta yhden kiven joka on hänelle mieluisin. Kynttilän sytytyä, jokainen saa yksitellen kertoa, miksi valitsi tämän kiven. Muiden tehtävänä on kuunnella mitä puhuja sanoo.

Kertomiskierroksen jälkeen huomataan, että kaikki kivet ovat erilaisia, niin kuin me ihmisetkin. Keskustellaan, miksi ihminen valitsee kiven ja muut asiat, kuten kaverit, vaatteet yms. omien mieltymystensä mukaan. Samalla mietitään, että miksi omaa mieltymystä pidetään arvokkaampana kuin muiden.

Lopuksi luetaan Raamatusta Fil.2:1-8 tai Room.12:10

Viimeiseksi sisaruspiiri ja luetaan alla oleva rukous.

Päivän touhut taakse jää,
Minua jo väsyttää.
Kiitos, että nukkumaan
peiton alle mennä saan.
Hyvää yötä Jumala,
siunaa meitä kaikkia.

Aamen.

P.S. Jos rukous tuntuu liian hankalalta, niin jokainen osallistuja voi rukoilla itse hiljaa.

Rakastaa luontoa ja suojella ympäristöä

Tavoite: Oppia ymmärtämään ja rakastamaan ympäristöämme.

Jokainen osallistuja etsii itselle sopivan paikan, jossa voi olla hartauden ajan. Osallistuja laittaa silmät ja suun kiinni ja sitten hän keskittyy kuuntelemaan tarinaa.

Ohjaaja kertoo:

Olipa kerran puu, joka rakasti pientä poikaa. Joka päivä poika tuli puun luokse, leikki sen lehdillä, kiipeili sen rungolla ja keinui sen oksilla ja söi sen hedelmiä. Kun poika väsyi leikkimään, hän lepäsi puun varjossa. Ja poikakin rakasti puuta kovasti. Ja puu oli onnellinen.

Aikaa kului ja poika kasvoi. Puu jäi usein yksin, sillä pojalla oli muita menoja. Ja eräänä päivänä poika tuli puun luokse ja puu puhui:

“Tule poika, tule leikkimään kanssani! Leiki lehdilläni, kiipeile rungollani, keinu oksillani, lepää varjossani!”

“Olen liian iso kiipeilemään ja leikkimään”, vastasi poika. “Haluan ostaa asioita, haluan pitää hauskaa! Haluan rahaa. Voitko antaa minulle rahaa?”

“Olen pahoillani”, vastasi puu, “mutta minulla ei ole rahaa. Minulla on vain lehteni ja hedelmäni. Mutta voit poimia hedelmäni ja myydä ne kaupungilla, saada rahaa ja olla onnellinen!” Ja niin poika keräsi puun hedelmät ja vei ne pois. Ja puu oli onnellinen.

Poika oli poissa pitkän aikaa ja puu tunsu itsensä yksinäiseksi.

Mutta eräänä päivänä poika, nyt jo aikuinen mies, palasi ja puu värisi ilosta!

Se sanoi, “Tule, tule poika, tule leikkimään kanssani! Leiki lehdilläni, kiipeile rungollani, keinu oksillani, lepää varjossani!”

“Olen liian kiireinen kiipeilläkseni puissa”, vastasi poika. “Haluan vaimon ja lapsia, joten tarvitsen talon! Voitko antaa minulle talon?”

“Minulla ei ole taloa”, puu vastasi, “metsä on minun taloni. Mutta... voisit katkoa oksani ja rakentaa niistä talon.”

Ja poika katkoi puun oksat ja kantoi ne pois rakentaakseen talon. Ja puu oli onnellinen.

Mutta jälleen poika pysyi poissa kauan, ja puu oli yksinäinen.

Eräänä päivänä poika, nyt jo vanhentunut mies palasi, ja puu oli ilosta niin suunniltaan, että tuskin pystyi puhumaan:

“Tule poika,” se kuiskasi, “tule leikkimään ja pitämään jälleen hauskaa!”

“Olen liian vanha ja surullinen leikkiäkseni”, vastasi poika. “Elämäni ei ole mukavaa. Haluan veneen, joka vie minut kauas pois täältä. Voisitko antaa minulle veneen?”

“Minulla ei ole venettä”, kuiskasi puu, “mutta... Voit kaataa runkoni ja rakentaa veneen, niin pääset pois täältä ja voit olla onnellinen.”

Ja niin poika kaatoi puun rungon ja kaiversi siitä veneen ja lähti pois. Ja puu, mitä siitä oli jäljellä, oli onnellinen.

Kului aikaa ja puu oli surkea ja yksinäinen.

Ja pitkän, pitkän ajan kuluttua poika, nyt jo aivan vanhus, palasi puun luokse.

“Olen pahoillani, poika”, puu sanoi. “Mutta minulla ei ole enää mitään annettavana. Minulla ei ole enää hedelmiä”.

“Hampaani ovat liian heikot pureksimaan hedelmiä”, poika vastasi.

“Minun oksani ovat poissa”, sanoi puu. “Et voi enää keinua niillä”.

“Olen liian hauras keinuakseni oksilla”, poika vastasi.

“Jopa runkoni on poissa”, puu sanoi. “Et voi kiivetä sitä pitkin”.

“En pysty enää kiipeämään”, poika sanoi.

“Olen pahoillani”, sanoi puu, “toivon, että voisin antaa sinulle jotain. Mutta minulla ei ole enää mitään. Olen vain hyödytön kanto. Olen pahoillani”.

“En tarvitse enää paljoa”, vastasi poika. “Vain hiljaisen paikan, jossa voin istua ja levätä. Olen hyvin väsynyt”.

“Niin, kuiskasi puu, suoristaen itsensä niin suoraksi kuin pystyi, “voi yhä istua kannollani. Tule poika, tule istumaan! Istu ja lepää.”

Ja poika käveli hitaasti puun luokse ja istui. Ja puu oli jälleen onnellinen.

Keskustelua herättäviä kysymyksiä:

-Me olemme tuo tarinan ihminen ja puu taas luonto. Mitä me voimme antaa luonnolle takaisin sen antaessa meille hedelmiä, oksia ja puun runkoja?

-Mitä sinä olet tänään antanut luonnolle? Millä tavoin olet tänään suojellut luontoa?

Seuraavaksi tehdään sisaruspiiri ja jokainen rukoilee hiljaa mielessään.

P.S. Jos sinulla on mahdollisuus pitää hartaus ulkona, niin menkää metsään kuuntelemaan sen hiljaisuutta. Etsikää metsästä viihtyisä paikka ja pitäkää siinä minuutin hiljaisuus. Kuunnelkaa luonnon ääniä? Mitä ääniä kuului ja mistäpäin?

Seikkailija:

Olla luotettava

Tarvikkeet: Paperia ja kyniä, jos sanat halutaan kirjoittaa paperille

Tavoite: Luotettava partiolainen

Ohjaaja kysyy: *Millaista luottamus on? Jos sinun pitäisi kuvailla luottamusta 5 sanalla lauseella, mitä ne olisivat? Millainen on luotettava ystävä?*

Sanat voivat olla adjektiiveja, verbejä tai substantiiveja, esimerkiksi pehmeä, värikäs, käsi, nostaa ja niin edelleen. Jokainen osallistuja kertoo nämä 5 sanaa tai lausetta. Valintoja saa perustella.

Ohjaaja kysyy: *Voiko näillä mainitsemillanne sanoilla tai lauseilla kuvailla partiolaista? / Millaisilla sanoilla voit kuvailla partiolaista?*

Millä tavoilla partiolainen on luotettava?

Keskustelun voi lopettaa siinä vaiheessa, kun siltä tuntuu. Toki kannattaa samalla huomioida myös kokouksen lopetusaika, jotta päästään lopettamaan ajoissa. Keskustelua voi myös jatkaa seuraavassa kokouksessa, mikäli siihen on tarvetta.

Lopuksi sisaruspiirissä voidaan pitää hiljainen rukoushetki tai lukea alla oleva rukous.

Rukous:

Levolle laske, Luojaani
Armias ole suojani
Jos sijailtain en nousisi,
taivaaseen ota tykösi.
Aamen

Usko, Toivo ja Rakkaus

Tarvikkeet: Kynttilä ja raamattu, sekä laatikko, jossa on risti, ankkuri ja sydän. Risti, ankkuri ja sydän voivat olla paperista leikattuja tai itse askarrellut.

Tavoite: Ymmärtää ristin, ankkurin ja sydämen symbolien merkityksen kristinuskossa.

Hartauden aluksi sytytetään kynttilä. Laatikko avataan ja sieltä tulee esille risti, ankkuri ja sydän. Laatikosta otetaan esille yksi esine kerrallaan. Esineen voi ottaa ohjaaja tai luvan saanut osallistuja.

Esine laitetaan kiertämään. Saatuaan esineen käteensä jokainen saa sanoa yhden sanan, jonka esine tuo mieleen. Kun kaikki kolme esinettä ovat käyneet jokaisella osallistujalla, niin ne laitetaan laatikon päälle näkyville.

Ohjaaja kertoo: *Yhdessä näillä ristillä, sydämellä ja ankkurilla on erityinen merkitys kristinuskossa. Ne ovat usko, toivo ja rakkaus. Mikä näistä kuvioista kuvaa mitään?*

Osallistajat kertovat omat vastauksensa, mutta kuitenkin niin ettei kukaan puhu päälle.

Ohjaaja jatkaa: *Risti kuvaa uskoa ja se on kristinuskon merkki. Se kertoo Jeesuksen kuolemasta ja ylösnousemuksesta.*

Ankkuri taas kuvaa toivoa. Jokaisessa laivassa on ankkuri, joka pitää laivan paikoillaan. Kun ankkuri lasketaan, kaikki toivovat, että se myös pitää.

Sydän kuvaa rakkautta, itseään ja toinen toisiaan kohtaan.

Luetaan Raamatusta 1. Kor:13.

Ohjaaja: *Näistä kolmesta, uskosta, toivosta ja rakkaudesta, kaikkein suurin on rakkaus. Ilman rakkautta maailma olisi kylmä ja ikävä paikka. Tästä syystä Jumala rakastaa meitä kaikkia tasapuolisesti.*

Meidänkin tulisi rakastaa muita ihmisiä tasapuolisesti.

Ohjaaja jatkaa: *Laitan vielä sydämen kiertämään. Kun saat sydämen käteesi, pidä sitä hetki ja mieti mielessäsi, miltä tuntuu olla rakastettu.*

Lopuksi tehdään sisaruspiiri ja voidaan lukea jokin alla olevista rukouksista tai jokainen rukoulee itse hiljaa.

Rukous:

Levolle laske, Luojani
Armias ole suojani
Jos en aamulla nousiskaan
taivaaseen tule noutamaan.
Siunaa kaikkia rakkaita ihmisiä.

Rakas Jeesus,
siunaa meitä.
Anna meille enkeleitä.
Siivillänsä meitä peitä,
älä meitä koskaan heitä.

Aamen.

Päivän touhut taakse jää,
Minua jo väsyttää.
Kiitos, että nukkumaan
peiton alle mennä saan.
Hyvää yötä Jumala,
siunaa meitä kaikkia.

Aamen.

Tarpoja:

Rakentaa ystävyyttä yli rajojen

Tavoite: Ymmärtää, mitä tarkoittaa rakentaa ystävyyttä yli rajojen

Ohjaaja kertoo:

Olipa kerran kaksi valtiota, Meritähti ja Kuusenkäpy. Nämä valtiot olivat muuten samanlaisia, mutta toisen kyllä tarkoitti toisen ei ja toisen ei tarkoitti toisen kyllä.

Meritähden prinssi Athos Meritähti lähti pyytämään Kuusenkävyyn prinsessan Juulian kättä. Matka Kuusenkäpyyn luonnistui hyvin ja perille päästyään prinsessa Juulia oli isänsä kanssa prinssi Athosta vastassa.

Prinssi kysyi prinsessalta: Tuletko vaimokseni? Prinsessa vastasi kyllä, mutta prinssi ymmärsi prinsessan kieltäytyneen. Prinssi pahastui tästä, koska prinsessa oli kieltäytynyt menemästä naimisiin prinssin kanssa.

Prinssi Athos tulistui tästä vastauksesta ja julisti sodan Kuusenkäpyä vastaan. Prinsessa Juulia ja hänen isänsä olivat ymmällään prinssi Athoksen teosta, mutta he eivät voineet luovuttaa, vaan alkoivat sotia Meritähtiä vastaan. Näin alkoi pitkä sota Meritähtien ja Kuusenkäpyjen välillä.

KYSYMYKSET:

-Oletko joutunut tilanteeseen, missä toinen osapuoli ei ole ymmärtänyt sinua?

Tehdään sisaruspiiri ja luetaan alla oleva rukous tai rukoillaan hiljaa.

Rukous:

Miten suuri lahja ovat ystävät!
Ystävä kasvaa kanssani,
nauraa kanssani
ja itkee kanssani.

Ystävä kertoo totuuden silloinkin,
kun totuus tekee kipeää.
Ystävän kanssa voin
pohtia, leikkiä ja olla hiljaa.
Jumala, kiitän sinua ystäväistä.

P.S. Keskustelulle pitää muistaa antaa tilaa. Se on kuitenkin hyvä lopettaa juuri sopivaan aikaan.

Kiusaaminen

Tarvikkeet: Kuva kyynelistä, pala valkoista kangasta, kynttilä ja Raamattu

Tavoite: Ymmärtää, ettei kiusaaminen ole hyväksyttävää.

Hartaustilan keskellä on kuva kyynelistä ja pala valkoista kangasta. Kyyneleen ja kankaan vierellä on myös kynttilä, jossa palaa tuli. Osallistujat asettuvat tavaroiden ympärille, niin että kaikki näkevät. Ohjaaja ottaa kyyneleen käsiinsä ja näyttää sitä kaikille ja kertoo:

Tämä kyynel kuuluu henkilölle, jota kiusataan. Onko teistä joku nähnyt, kun jotakuta kiusataan? Miltä se tuntuu?

Jokainen osallistuja saa kertoa kiusaamisesta.

Ohjaaja lukee raamatusta Matt.4:1-7.

Ohjaaja jatkaa: *Kiusaaminen tuntuu aina pahalta. Äsken luetussa raamatuntekstissä Jeesus-takin kiusattiin silloin, kun hän oli ryhtymässä opettajaksi. Paholainen vei hänet erämaahan ja yritti saada Jeesusksen puolelleen.*

Tämä ei tuntunut Jeesuksesta mukavalta. Jeesus haluaa puolustaa kaikkia niitä, joita kiusataan. Hän myös haluaa, että sinä puolustat kaikkia niitä, joita kiusataan.

Kiusaamista ei tee vain yksi ihminen, vaan se on ryhmäilmiö. Kiusaamistilanteessa on erilaisia toimijoita, joita ovat kiusanteon tekijä, kiusajaan apuri, kiusajaan kannustaja sekä sivusta seuraaja. Kiusanteon tekijä aloittaa kiusaamisen ja yllyttää muita mukaan. Apuri seuraa ja avustaa kiusaajaa, muttei aloita kiusaamista. Kiusajaan kannustaja on paikalla katsomassa ja

esimerkiksi naureskelemassa. Sivusta seuraaja ei puutu tilanteeseen tai ei ole huomaavinaan tilannetta.

Tilanteen muut henkilöt ovat kiusattu tai uhri ja puolustaja. Kiusattu tai uhri on toistuvan ahdistelun ja kiusaamisen kohteeksi joutunut henkilö. Puolustaja asettuu kiusatun puolelle. Hän yrittää saada kiusaamisen loppumaan.

KYSYMYKSIÄ:

- Millä tavalla me voimme auttaa kiusattuja henkilöitä?
- Millaista kiusaamista sinä olet kohdannut?

Valkoinen kangas otetaan esille ja laitetaan kyyneleen päälle.

Tämä valkoinen kangas on kuin enkelin siipi. Valkoinen väri on Jumalan, Kristuksen, enkelien ja pyhien symboli. Enkeleitä on kuvattu Raamatussa Jumalan sanansaattajiksi ja ihmisten johdattajina sekä varjelijoina. Enkeli ja sen siipi suojelee sinua kun sinua kiusataan. Enkelin siipenä voi toimia myös esimerkiksi kaveri, sisarus tai joku aikuinen, jolta saat tukea ja turvaa.

Meidän ryhmässä ei kiusata ketään. Muodostetaan sisaruspiiri ja sanotaan yhdessä: Me ollaan kaikki kavereita.

Sisaruspiirissä luetaan vielä yhdessä Herran siunaus tai oma rukous. Tässä on pari rukousta, joita ohjaaja voi lukea ääneen.

Rukous:

Tahtoisin olla hyvä
ja kuitenkin pahoin teen.
Jumala, anna minun
yrittää uudelleen.

Taivaan Isä, anteeksi
anna paha tekoni.
Unohda se kokonaan!
Alusta taas alkaa saan.

P.S. Keskustelulle pitää antaa aikaa ja tilaa. Tätä hartautta voi pidentää, jos keskustelua riittää.

Samoaja:

Tuntea vastuunsa ja tarttua toimeen

Tavoite: Tuntea vastuunsa

KYSYMYKSET:

- Mitä vastuita 15-vuotiaalla on?
- Mitä vastuita 16-vuotiaalla on?
- Mitä vastuita 17-vuotiaalla on?
- Mitä vastuita samoajalla on partiossa?
- Entä muussa arjessa, esimerkiksi koulussa ja kotona?

*Ohjaaja: Miltä vastuu tuntuu? Millaiseksi vastuuta kuvailisit? Vastuu kuulostaa isolta ja ras-
kaalta taakalta. Me ihmiset pakoilemme vastuuta hyvin usein.*

*Vastuu ei ole ainoastaan aikuisille, vaan myös lapsille ja nuorille. Lapsi ja nuori on vastuussa
omasta koulunkäynnistään ja omasta hyvinvoinnistaan. Mitä vanhemmaksi ja aikuisemmaksi
kasvat, sitä enemmän saat vastuuta.*

*Vastuu voi olla ikävä asia mutta se on myös mukava asia. Huomaat kuinka sinuun luotetaan,
kun saat usein vastuuta joistain asioista tai tapahtumista.*

Tehdään sisaruspiiri ja luetaan alla olevan rukous tai Isä meidän-rukous.

Rukous:

Auta minua palvelemaan tunkeilematta,
auttamaan toisia
nöyryyttämättä heitä.
Anna minun tulla tutuksi pohjalle asti
kaiken kanssa mikä on matalalla
ja mitätöntä
että huolehtisin siitä
mistä kukaan ei kanna huolta
ja oppisin odottamaan, kuuntelemaan
ja olemaan hiljaa.
Tee minusta pieni ja niin köyhä,
että toisetkin voisivat auttaa minua.

Erilaisuus

Tarvikkeet: Papereita, joissa on hahmo, kyniä.

Tavoite: Ymmärtää, että kuinka erilaisia me kaikki olemme.

Tähän hartauteen kannattaa varata vähän enemmän aikaa. Hartauteen kannattaa varata aikaa ainakin 15 minuuttia. Jokainen osallistuja saa lapun, jossa on jokin hahmo. Osallistuja luo paperille kuvien ja tekstien avulla hahmolle elämäntarinan.

Ohjaaja ottaa aikaa ja päättää työskentelyn, kun aika on kulunut. Työskentelyn jälkeen keskustellaan hahmoista ja heidän valinnoistaan. Hahmoja voi keksiä itse tai käyttää alla olevaa listaa.

KYSYMYKSET:

- Oliko helppo kirjoittaa/piirtää asioita?
- Jos ei niin miksei?
- Mikä oli helpoin ja mikä taas vaikein?
- Poikkeavatko hahmon asiat paljon omasta elämästäsi?

HAHMOT:

- 16-vuotias pyörätuolissa istuva poika
- 28-vuotias kahden lapsen yksinhuoltaja äiti
- 30-vuotias yksinäinen isä ilman lasta
- 50-vuotias työtön mies
- 80-vuotias eläkeläispariskunta
- 6-vuotias esikoululainen
- 20-vuotias syöpää sairastava mies
- 23-vuotias raskaana oleva nainen
- 18-vuotias opiskelija
- 10-vuotias koululainen

Lopuksi tehdään sisaruspiiri ja luetaan yhdessä Isä meidän -rukous.

P.S. Toisena vaihtoehtona on Erilaisuus käsi. Jokainen osallistuja piirtää oman kätensä paperille. Keskelle kämmentä kirjoitetaan oma nimi. Käteen yritetään saada jokaiseen sormeen yksi asia, jota ei ole muilla osallistujilla. Niitä voivat olla esimerkiksi silmien väri, perheenjäsenten määrä, harrastukset.

Vaeltaja:**Etsiä elämän totuutta**

Tarvikkeet: Paperia, kyniä, isompi paperiarkki (esim. fläppipaperi)

Tavoite: Ymmärtää ja oivaltaa, että jokaisella on eri asioita erilaisissa tärkeysjärjestyksissä.

Jokainen osallistuja listaa 5 itselle tärkeää asiaa paperille. Tämän jälkeen listataan yhdessä isolle paperille ajatuskartan mallilla osallistujien omista tärkeistä asioista 5 yhteisesti tärkeintä.

Keskustellaan, miksi osallistujat valitsivat juuri nämä asiat. Jokainen saa myös kertoa omista tärkeistä asioista. Näin osallistujat pyrkivät ymmärtämään, että meillä jokaisella on omat tärkeysjärjestykset ja niitä ei kukaan voi muuttaa.

Tämän jälkeen tehdään sisaruspiiri ja luetaan yhdessä alla oleva rukous tai rukoillaan jokainen hiljaa mielessämme.

Rukous:

Olen hieno, koska sinä olet minut luonut.

Olen arvokas, sillä sinä rakastat minua.

Kaunis olen silmissäsi, jalokivi kädessäsi.

Siksi ei ole väliä, jos joku ei anna minulle arvoa ja pitää minua typeränä.

Sydämeeni kuiskaat totuuden: olet kultaakin arvokkaampi.

Olen silmäteräsi, salainen aarteesi. Iloitset minusta.

Tahdon kiittää sinua niin kauan kuin elän ja aina muistaa kuka minä olen.

Aamen

(Margareta Melin, suom. Monica Vikström-Jokela)

Kehittää itseään ihmisenä

Tarvikkeet: Erilaisia lehtiä ja mainoksia, saksia, liimaa, taustamusiikkia ja soitin.

Tavoite: Kehittää itseään ihmisenä unelmien kautta.

Tähän hartauteen kannattaa varata aikaa noin 30 minuuttia tai enemmän. Hartaudessa luodaan unelmakartta. Taustalla voi olla musiikkia.

Ensiksi jokainen osallistuja saa paperin, jolle unelmakartta muodostetaan. Tilassa on paljon erilaisia lehtiä yms. joissa on kuvia ja tekstejä. Osallistujat alkavat etsiä itselle sopivia kuvia ja tekstejä. Tähän on hyvä varata aikaa noin 15 minuuttia.

Tarkoituksena on valita kuvia ja tekstejä fiilispohjalla. Tämän jälkeen kuvat ja tekstit liimataan omalle unelmakartalle.

Lopuksi tehdään sisaruspiiri ja luetaan jokin alla olevista rukouksista. Rukouksen ei tarvitse olla ääneen luettu vaan jokainen voi rukoilla hiljaa omassa mielessään. Tällöin on annettava rukoukselle minuutin hiljaisuus.

Rukous:

Rakas Jumala,
mulla on haave ja Sä näet sen

Mä pyydän,
että Sä johdatat ja autat mua sitä kohti.
Aamen.

Isä.
Kouluhaut ja kaikki tuleva jännittää.
Anna rohkeutta mennä eteenpäin.
Aamen.

Kiitos siitä,
että meillä on haaveita,
jotka vievät meitä elämässä eteenpäin.
Aamen.

Isä,
anna mulle joku haave ja suunnitelma,
josta voisin innostua
ja mitä kohti mennä.
Aamen.

Mä kiitän,
että Sä näet mun unelmat ja salaiset haaveet.
Mä pyydän,
että viet mua niitä kohti.
Aamen.

P.S. Jokainen osallistuja voi myös kirjoittaa jonkin rukouksen omaan unelmakarttaansa.

LÄHTEET

Mäkinen, A., Jokela, E. 2014. Salaisuuslaatikko: toiminnallisia hartauksia kirkkovuoteen. Helsinki: Lasten Keskus ja Kirjapaja.

Rae, T. 2016. Salaisuuslaatikko 2: toiminnallisia hartauksia kirkkovuoteen. Helsinki: Lasten Keskus ja Kirjapaja.

Janin Maailma. Saatavissa: <http://janinmaailma.info/>.

Virtanen, K. 1991. Kotien rukouskirja. Helsinki: Lasten Keskus.